

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

PIK LIV. Ч. 200. НЬО ЙОРК І ДЖЕРЗІ СІТІ, п'ятниця, 11-го жовтня 1946. No. 200. NEW YORK and JERSEY CITY, Friday, October 11, 1946. VOL. LIV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ П'ЯТЬ ЦЕНТИ ЗА ГРАНИЦЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ Тел. „Свобода“: ВЕрген 4-0257. — Тел. У. Н. Союз: ВЕрген 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ТОРГОВЕЛЬНА ПАЛАТА ЗА ЧИСТКУ УРЯДУ З КОМУНІСТІВ

Планову кампанію за чистку федерального уряду з комуністів підняла Торговельна Палата Злучених Держав. Для виказання небезпеки комунізму і способів, як усувати комуністів із усіх впливових становищ, видала ця установа брошуру на 40 сторінок. У цьому документі падає обжаловує департамент стейту в веденні закордонної політики під впливом комуністів. Вчасі пресової конференції Френсис П. Метюс голова комітету Торговельної Палати у Вашингтоні ствердив, що комуністи і їх покровителі виказали справжній осяг в цьому, що наклали Америці програму, протилу американським ідеалам. Щоби позбутися комунізму, Метюс радить оприлюднювати факти для виказання комуністичного обману. За чистку повинні взятися не лише урядові чиновники, але й бізнесові та патріотичні кола. Хоч це незгідне з поняттям американської свободи, то оправдане тим, що свобода в Америці ніколи не допускала до зрадницьких затиї проти держави. Тому, що комуністичні організації є агентами чужинного уряду, вони повинні бути зареєстровані в американському уряді разом з усіма членами і фондами та способами діяльності. Зогляду на діяльність Комінтерну в цілому світі, Злучені Держави повинні зажадати взаємності від Советського Союзу для своїх громадян і діяльності в Советах. — Про соціалістів говориться в брошурі, що вони стараються перевести свої цілі законними способами.

БУДУТЬ СТУДІЮВАТИ МОЖЛИВІСТЬ РІЧНОЇ РОБІТНИЧОЇ ЗАПЛАТИ.

При закінченні дводенної конференції господарів і робітників обговорено основну можливість галузевих платіжів для робітників. Представники робітництва вказували на потребу безпеки річотичної платні, а підприємці вказували труднощі у переведенні такої засади тому, бо годі запевнити, що підприємства будуть правильно працювати 52 тижні в році. Після основної дискусії рішено, щоб цю справу піддати основним студіям.

НЕДОСТАЧА МИЛА.

Фабриканти мила стверджують, що недостача мила не є хвилева, а заповідатється на довгий час. Вони звертають увагу уряду, що мило потрібне для здоров'я людей і тому домаються приділу більшої кількості товщів для виробу мила.

НАРАДА В БІЛОМУ ДОМІ НАД НЕДОСТАЧЕЮ М'ЯСА.

Високі урядовці відбули півтретя-годинну конференцію в Білому Домі у Вашингтоні в середу 9 жовтня, щоб найти способи постачання м'яса для населення, бо ця недостача доводить до кризи. Хоч не оприлюднено ще комунікату з конференції, приватні вісти вказують, що щось вже зроблено для злагодження кризи. — У Нью Йорку незалежні різники взяли за наладнання недостачі м'яса, коли не насліді полехша від головних різників у Шікагу. — Великі різники, які воїхали на закупню худоби до Форт Ворт, у стейті Тексас, звідомляють, що вони не всіли докупитися худоби по ціні, установленій Бюром Контролі Цін, тимбільше що це бюро не протидіає отвертому чорному ринкові, який запанував в продажу худоби.

КОМІТЕ АМЕРИКАНСЬКОЇ АКЦІЇ.

Американ Акшен Коміті" зорганізовано остаточно у Шікагу для протидіання Комітетові Політичної Акції, що його увів у життя Конгрес Промислових Організацій. Думка створити Комітет Американської Акції була оформлена ще на початку біжучого року у Нью Йорку провідними республіканцями, однаке її не переведено в життя з різних причин. Кажуть, що найсильнішим докрителем нової організації є видавець щоденника Шікаго Трибюн, полк. МекКормік. Директором нового комітету є бувший голова Американського Легіону Едвард Гейс. Акцію підтримують деякі колишні члени організації „Америка Фірет", однаке нема признак, щоб новий комітет стояв на ґрунті ізоляціонізму.

ПРИЛОВИЛИ НИЩИТЕЛЯ ЖИДІВСЬКИХ ТОР.

Після розпучливого пошукування поліції в Брукліні, Н. Й. за вандалом, який потайки нищив у жидівських синагогах святі грамоти, загально звісні в гебрейській назві, як „тори", приловлено 23-літнього Мордекая Стангера в цьому злочині. Стангер є релігійним молодцем, ходив по синагогах і дискутував з рабінами про релігію, але вони не хотіли прийняти його до своїх синагог.

**ЯК НЕ МАЄТЕ ПРАЦІ, АБО ХОЧЕТЕ КРАЩОЇ,
ЧОМУ НЕ КОРИСТАТИСЯ У ОГОЛОШЕННЯХ НАГОД ДЛЯ ЗАРІБКУ, ПОДАНИХ У ОГОЛОШЕННЯХ НОВИХ РОБІТ У „СВОБОДІ”?**

Уряд Тіта виплатить \$150,000 родинам погиблих американських летунів

Департамент стейту прийняв оферту югославського уряду виплатити родинам погиблих американських летунів відшкодування в загальній сумі \$150,000. Відшкодування буде виплачене за цих летунів, що втратили життя на американським літаку С-47, що його зістрілили югославські літаки 19. серпня, а також за летунів, що втратили життя при подібнім зістріленні 9. серпня 1946. Разом згинило п'ять летунів. Америка ще домагається відшкодування за втрату літаків, але ця справа цаптралляє на труднощі.

ЗНИЖЕНА ОПЛАТА ЗА ЛЕТНИЧУ ПОШТУ ЗА КОРДОН.

З 3 днем 1 листопаду ввійде в життя нова оплата на летунську пошту, висилану заграницю, як це оприлюднює генеральний почтмайстей Роберт Е. Ганеган. Буде встановлених лише кілька зон для оплат. Так напр. до Південної Америки оплата за листи буде виносити 10 ц., до Європи 15 ц., а до Африки й Азії 25 ц. У кожному випадку варт засягнуті інформацій в поштовому уряді при купуванні поштових марок.

„Рада для колгоспних справ" — новий засіб терору і здиствства советських селян

Згідно з повідомленням московської „Правди" від 9-го жовтня, советська Рада Міністрів проголосила створення нової „Ради для колгоспних справ", завданням якої є насамперед провірка і нагляд за діями колгоспного хліба державі. „Кожиний пуд зерна є важливий для держави" зазначає „Правда" в редакційній статті, накликаючи до ще точнішої і ще успішнішої златчі. В статті стверджується, що нова „Рада для колгоспних справ" гратиме „незвичайну роль" в дальшій консолідації колективних господарств та в приписіненні златчі зерна. При цьому згадується, що під цим оглядом найбільше відстають Ростовська, Чкаловська, Курганська, Саратовська і Івановська області. Новостворена Рада матиме своїх представників по всіх республіках і областях, де вони діятимуть незалежно від місцевих властей як „контролорі з центра". Головою згаданої Ради назначено А. А. Андреева, заступника президента Ради Міністрів, а між її 39 членами подібується такі імена, як В. М. Андріанов, член Організаційного Бюро ЦК партії, Н. С. Патолічев, один зі секретарів Центрального Комітету, І. А. Бенедіктів, міністер сільського господарства, С. Ф. Демідов, заступник предидика Комітету державного планування та інші. Не бракує і Михайла Хрушова, якому в американських коментарях приписується окрему роль зогляду на важливість України в советському сільському господарстві. При цій нагоді „Правда" знова поновляє свою атаку на советських комгоспників та на місцеві державні і партійні органи, закидаючи їм „брак зрозуміння інтересів держави і більшовицької партії", корупцію, злу волю і непослух, головню як іде про златчу зерна. Нова Рада для колгоспних справ буде роботи „всє", щоби навчати колгоспників послуку державі та заставити їх виконувати державні плани.

РОБІТНИЧІ ЗАВОРУШЕННЯ В ІТАЛІЇ; НАПАД НА МІНІСТЕРСТВО В РИМІ.

В Римі дійшло до кривавих заворушень на соціальному тлі, внаслідок чого було двох убитих та багато ранених. Дня 9-го жовтня 8 тисяч робітників напали на будинок міністерства внутрішніх справ, закидаючи бомбами поліцію, яка зі свого боку вжила пальної зброї, кулеметів і танків. Напад був вислідом вже ранішних робітничих і соціальних маніфестацій по цілій Італії. Урядово подано, що підчас нападу був вбитий один чоловік а другий опісля вмер від ран. Неофіційально стверджують, що кількість вбитих виносить 15 осіб. Мнх ранених є понад 90 демонстрантів і 29 поліцаїв. Боротьба тривала понад три години. В Римі відбуваються у зв'язку з цим протестаційні віча робітників і на 10. жовтня заповіджені генеральний протестаційний страйк. В Римі, як і в цілій країні панує велике напруження. До маніфестацій прийшло внаслідок порушення приватними підприємцями прав робітників та відправлення їх від роботи. Уряд обіцяв видати в цій справі відповідну декларацію, але робітники не дожидаючи на неї зорганізували похід на палац Віміналь, де має своє приміщення міністерство внутрішніх справ та домагалися предложення їх вимог підсекретару внутрішніх справ, соціалістові Анджельо Корсі, проти якого виступають комуністи. Ліва римська преса подає, що поліція збрала у великій кількості перед палацом, відкрила на робітників вогонь без провокації, натоість ирива преса стверджує, що робітники намагалися виважити сильні залізні двері до приміщення міністерства та бої, в яких мали взяти участь 20—30 тисяч робітників. Прем'єр де Гаспері появився на балконі з кількома міністрами, але був закинений каміннями і мусів відступити. Карабінері намарно намагалися очистити площу перед палацом. Вкінці робітники виважили двері та здемолювали два перші поверхи міністерства. Товпа здобула два поліційні танки та обернула здобуту автоматичну зброю проти поліції. Вкінці важкими танками та більшими силами поліції товпа була змушена до відступу і відступаючи малими гуртами продовжувала свої заворушення в поодиноких дільницях міста. Здемолювано багато магазинів.

ПЕРЕД ЗАСІДАННЯМ ГОЛОВНОЇ АСАМБЛЕЇ ОБЕДНАНИХ ДЕРЖАВ.

Дня 28-го жовтня в 4-тій годині після полудня починається в Нью Йорку сесія Головної Асамблеї Обеднаних Держав, який вже тепер віддається багату уваги. Советський Союз висилає на неї своїх найкращих дипломатів з міністром закордонних справ В. Молотовом на чолі. До советської делегації належатиме теж міністер закордонних справ советської України Дмитро Мануйльський, якого призначено головою комітету політики і безпеки. Предсідниками інших комітетів будуть: поляк В. Кондерські — економічного та фінансового, югославський Пітер Дразер — соціального, гуманітарного та культурного, уругвайський д-р Р. Е. Мекічен — мандатного, сирієць Ф. Аль-Хоурі — адміністративного і бюджетного та панамський д-р Роберто Хіменец — легального. Американську делегацію очолюватиме б. сенатор Варрен Р. Остин, а британську правдоподібно б. державний секретар і спеціаліст від справ О. Д. Ноел Бейкер та державний секретар Мінілі. Американський секретар стейту Бірнс та британський секретар закордонних справ Бевин візьмуть участь в нарадах Ради Міністрів зак. справ Чотирьох Потуг, що відбудуться в Нью Йорку в першому тижні листопаду і виголосять теж промови на з'їзді Головної Асамблеї О. Д. На конференції виголосить промови провідники делегацій 51 держав. Головна Асамблея вирішить м. і. справу Міжнародної Організації для скапталізації (ПРО), а на її аґенді буде правдоподібно теж советське домагання про подання кількості і місця розташовання союзницьких військ в неворожніх країнах, як теж видвинеться справу Еспанії.

З ГІТЛЕРОМ ДО ВЛАДИ І ДО УПАДКУ.

Бувший шеф преси нацистського уряду д-р Отто Дітріх, що колись заробив 400,000 доларів на своїй книжці „З Гітлером до влади", тепер написав продовження цієї теми під заголовком „З Гітлером до упадку". Манускрипт цієї другої книжки Дітріх заставляє за дві цигарки денно в своїх співмешканцях американського військового концентраційного табору, де він перебуває як бувший генерал СС.

ПРИЙНЯТО ПРОЄКТ МИРОВОГО ДОГОВОРУ З ІТАЛІЄЮ

На пленарній сесії Мирової Конференції в Парижі дня 9 жовтня, на якій були прийняті всі головні делегати зі своїми штабами, ухвалено 78 статтів проєкту мирового договору з Італією, з 16-тою статтею в справі Триєсту включно, не зважаючи на спротив 6 советських голосів. Підчас дебат, советський міністер Молотов виголосив довшу промову, домагаючись „більш демократичного" мира та заявляючи, що Советський Союз спротивиться кінцевому затвердженні постанов в справі Триєсту та югославського кордону в Раді Міністрів закордонних справ Чотирьох Потуг. Підчас голосування над кожною статтею мирового договору зокрема, всі 15 делегацій західно-демократичних держав були однозгідні проти 6 советських. „Советський Союз, Україна, Білорусь, Польща, Чехословаччина і Югославія були осамітнені" — подається в кореспонденціях з Парижа. **СОВЕТИ ВІДМОВЛЯЮТЬСЯ ПЛАТИТИ ЗА АМЕРИКАНСЬКУ НАФТУ.**

Відповідні советські власті відмовляються заплатити 1,500,000 доларів довгу Американській Нафтовій Компанії, яка діє в Австрії та яка доставила Советам нафти на згадану квоту. Як передумову заплати Совети домагаються точних фінансових, робітничих і т. д. інформацій від згаданої Американської Нафтової Компанії, яка з черги відмовляється їх подати, вважаючи це тайною свого підприємства. Крім того Совети домагаються, щоби американська фірма давала платню 105 озброєним „партизанським сторожам" з більшовицького австрійського комсомолу, які разом з іншими „фаєрманями" нічого не роблять, а тільки підбунтовують затрунених фірмою робітників.

СТАНОВИЩЕ АНГЛІ В СПРАВАХ РУМУНІЇ.

Підчас дебат в британському парламенті державний секретар Гектор МекНіл висловив становище британського уряду до подій в Румунії. Згідно з його заявою, міністер закордонних справ Бевин мав повідомити румунський уряд минулого тижня про своє невдоволення румунською внутрішньою політикою, головню методами поборювання теперішньої румунської опозиції. При цій нагоді виявляється, що румунські комуністи озброєні автоматичною зброєю та залізними палками нападають на своїх політичних противників, тероризуючи і вбиваючи їх. Міністер МекНіл заявив, що британський уряд має докази, що румунська поліція має наказ співпрацювати в тих комуністичних скритовбивствах. „Британський уряд вже від давна невдоволений відсутністю політичної свободи в Румунії і на це він звернув увагу румунському уряду" — заявив МекНіл.

ФРАНЦІЯ ПРИЙМЕ 700,000 НІМЦІВ.

Франція вже від давна має турботи з постійним зменшуванням її населення. Під час війни вона втратила 600,000 осіб, а стан її населення сьогодні є на 2 мільйони нищий в порівнянні з передвоєнним. Згідно зі заявою міністра населення Роберта Пріжента, Франція запропонує 700,000 бувшим німецьким воєнним полоненим, щоб вони поселилися у Франції. Французький іміграційний план на найближчих 10 років предвиджує прийняти 3 мільйони нових громадян, з чого 50% повинні бути робітники з сім'ями.

СОВЕТИ АТАКУЮТЬ АМЕРИКУ ЗА ВІЙСЬКОВІ БАЗИ.

Московське радіо продовжує свої атаки на Америку й Англію за творення нових і вдержування старих військових баз по цілому світі. Советам найбільше не подобається американські бази на Ісландії, в Китаю, на Азорах, Панами та Південній Америці, а британські в Греції, Єгипті та Іраку.

СПРАВА ДАРДАНЕЛІВ.

З Анкари повідомляють, що американський та британський уряд поінформували Туреччину, щоби вона і тим разом відкинула советські домагання до Дарданелів та не йшла на жодні тільки советсько-турецькі переговори в цій справі. З Лондону повідомляють, що британський уряд звернувся окремими нотами до советського і турецького урядів, в якому висловлюється думку, що справу Дарданелів повинні вирішити не тільки т. зв. Чорноморські держави, але всі ті, які були підписали конвенцію в Монте, зі Злученими Державами на місці Японії.

ЩЕ ОДНА „ВІСЬ".

В столиці Аргентини Буенос Айрес перебуває зараз еспанська делегація з Франковим віцеміністром закордонних справ Томасом Сунером на чолі, а в Мадриді, Еспанія, генерал Франко гостить окрему аргентинську делегацію. Метою тих делегацій є насамперед торговельні справи і в пресових коментарях на цю тему говориться про „Вісь Мадрид-Буенос Айрес".

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
Classified Advertising Department, 597-7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-5582

PEREPLATA:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодинокі числа три центи.		Three cents a copy.	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На пів року	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Україні		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
Число з суботи (з англійською частинною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	\$2.50	One year	\$2.50
На пів року	\$1.50	Six months	\$1.50

За оголошення редакція не відповідає.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЯК РОЗУМІТИ НАШУ ПРЕСОВУ КАМПАНІЮ?

Хочемо виявити дійсність, яка відноситься до долі „Свободи“. Ця дійсність така:

Річні видатки „Свободи“ виносять тепер приблизно \$79,000, а як до цього додамо ще видатки, отримані з есентуальним шестим числом у тижні, то річний розхід „Свободи“ буде коло \$93,000. На це „Свобода“ дістає тепер титулом передплати річно \$40,500.

Що ці цифри говорять?

Просто так, що до передплати треба ще десь якось роздобути річно понад 50 тисяч доларів, щоби покрити найкращі видатки „Свободи“.

Це в наших відносинах дуже велика сума — \$50,000! Знаємо, що частину недобору покривав У. Н. Союз. Знаємо, що приходить певна сума з оголошень, друкарських робіт та з продажі книжок. Проте, щоб усе це підтягнути до найвищого верха, то такі бракуватиме ще багато, щоби звести кінці до купи, придержуючись навіть і найбільшій ощадності.

Те що є з „Свободою“, є з цілою чужомовною пресою в Америці, що побудована на подібних основах, що й „Свобода“. Злегковаження цього положення та потишування себе, що „якось то буде“, чи „для нас це стане“, довело вже багатьох того роду видавництва до припинення видавання часописів, чи переміни їхніх щоденників на малий тижневик, чи навіть двотижневик. Найцікавіше одне в тому, що деякі часописи усі нагально бачать, скільки через це потерпіли і скільки терплять ці організації і громадянство, що до цього допустили, але сталося і вороття уже немає.

Не хочемо, щоб таке сталося з „Свободою“. Тишить нас, що бачимо, що є в нашому громадянстві люди, що ці речі розуміють і складаючи свої датки ще й піддають цінні завваги, як забезпечити фінансову будучину „Свободи“.

Наша пресова кампанія це перша спроба звернути увагу нашого загалу на велику проблему в Америці, яка вже стала дуже актуальною: Чи ще бути, чи вже зачати загинути чужомовній пресі в Америці, а в тому й українській пресі? Кожна етнічна група мусить сама розв'язати цю проблему, від якої втекти не можна. Наше громадянство мусить розв'язати проблему дальшого існування української преси і книжки в Америці, а розв'яже її тим краще, чим скорше возьметься за діло, себто за серйозну розв'язку, оперту на дійсності. „Свобода“ старалась завжди бути близькою дійсності і підходить реально до усіх наших справ. Вона підходить реально і до себе самої. Її існування нам дороге. Це ж вдержання найстаршої, народної, української установи в Америці! „Свобода“ теж і не приватне підприємство, обрховане на зиск, але народна установа для народних, ідейних потреб.

Підвишка платні без підвишки цін

Як в економічних журналах, сталі, обіцяючи їм можливість, так і в щоденній пресі і по радіо чути раз-у-раз погляд, що страйки є причиною застою в продукції, а з цим іде подорожжіння виробів. Водночас виявляється, що робітничі платні, добути з початком біжучого року після довгих страйків, невистарчали на втримання життя робітника. Таке саме є з подавляючою більшістю тих, що живуть з праці й заробітної платні. Тепер в Америці лише виймово мале число людей не є робітниками. Загал заробляє на життя, а є тільки горстка людей з великими маєтками, з яких вона живе. Отже говорять про економічні справи слово „робітник“ має ніби дуже широке значення. Таксамо, говорячи про „підприємців“, не все треба розуміти самих власників підприємств, а радше ліпше під підприємцями розуміти „господарів“, тобто таких людей, що адмініструють підприємствами. Підприємства зправила тепер не належать до однієї людини, а є корпораціями або кооперативами, які обіймають тисячі членів, а між цими членами є багато робітників, фермерів, службовиків, дрібних урядовців — а все те люди праці. Отже тому то не раз так важко вирішити питання підвишки плати або підвишки цін товару, бо густо часто робітник є теж і співласником підприємства і мусить дивитися на такі справи з двох точок: зарібку і подорожжіння. Згадуємо за це тому, щоби висвітлити це важке питання з усіх боків.

З такими застарогими треба б приступити до розв'язання питання дальшої підвишки робітничої заплати. Коли з кінцем минулого року вибухла повінь страйків, то уряд скликав на наради представників робітництва й представників господарів на економічну нараду. Вислідом таких нарад було признання засади, що про підвишку плат мають рішати не самі робітники, а в порозумінні з господарями. Однак у практиці не легко було цю засаду перевести, тому уряд мусів узяти на себе наладнання підвишки платні. При допомозі фахівців з Бюро Воєнної Мобілізації й Реконверсії прибічники президента виробили остаточний план, щоб у засаді підвищити робітничу платню на 18½ центів понад передвоєнну платню. Цю підвишку переведено при наладнанні страйку в таких головних ділянках промислу, як продукція сталі й автомобілів, індустрія, а за тим пішла підвишка в залізничних підприємствах, корабельних і електричних та телефонічних і в копальнях вугілля. Це кожен з нас ще добре пам'ятає.

Та вже вчасі самих переговорів уряд мусів зробити уступку на користь продуцентів

Володимир Гаврилюк. Про одну сесію і один пленум в Україні (Надіслане до „Свободи“ з Франції).

(Докінчення).

Для прикладу можна навести як про це висловився секретар Володимир-Волинського райкому КП(б)У — Моренко, який ось за щиро, як на советські умовини, признався: „Місцеві люди видивгнуті на керівну роботу вимагають присвячення їм багато уваги. З ними багато мороки, а прислані зі східних областей мають досвід і від них можна більше вимагати“.

В дальшій частині своєї доповіді Хрущов напав на партійні організації України за те, що вони не приділяють належної уваги самостійному вивченню кадрами теорії та історії большевиської партії. Теж і газети республіканського характеру „Правда України“ і „Радянська Україна“ як і обласні газети публікують мало статей про теорію і історію большевизму. Для прикладу навів він, що за сім місяців „Радянська Україна“ помістила тільки шість статей в допомігу тим, які вивчають історію партії. А навівкі публікуються, передовсім в обласних газетах, безідеальні пропагандивні статті, в яких є повно помилок, слабо критуються недостаті в роботі партійних, советських і господарських організацій. До останнього часу газети критували лише первинні організації і низових робітників.

Кінчаючи цей свій уступ Хрущов заявив, що до двох місяців газетна справа буде мусити направитись. До редакцій пішлють „культурних і політично грамотних“ людей, які — самозрозуміло — як „свої

ологічної роботи, погано руководило інститутами історії, мови і літератури Академії Наук УРСР, Спілкі письменників і ін. організаціями. Перечислюючи це Хрущов подав вкінці „ряд практичних задач“ щодо покращання ідеологічної роботи і підготовки ідейного виховання працівників науки, літератури і мистецтва. (Наведені вище думки Хрущова, які вповні покриваються з вказівками ЦК ВК(б) — підхопила зразу Спілка письменників, і намагаючись себе рерабітувати перед урядом — проводять між своїми членами генеральну чистку).

В дальшій частині промови Хрущов гостро критикував апаратування партійного апарату з державним і господарським в багатьох обкомах, райкомах і первинних організаціях КП(б)У. Він навів численні приклади підкупства, навіваючи це преміюванням партійних робітників господарськими керівниками, незаконного забезпечування їх за рахунок господарських і інших органів харчовими продуктами і промисловими товарами. Це приводить — заявив він — до втрати в партійних робітників незалежності і самостійності в роботі, відбірає їм можливість контролювання діяльності господарських органів.

Для своєчасного виправлення помилок і виховання кадрів — найкращим засобом зарекомендував Хрущов (відому зрештою вже від давна) большевиську критику і самокритику.

Про це можна сказати тут коротко, що це окрема сторінка в большевиській дійсності, її „благодать“ пізнав на собі чи не що-другий „щасливий“ громадянин Сов. Союзу, а тепер, коли в Сов. Союзі проходить нова генеральна чистка в усіх галузях життя — пересіють через решето тієї критики чи не кожного.

Говорячи про критику і самокритику Хрущов заявив, що в деяких партійних організаціях України розвинена вона недостатньо і деякі керівники мовляв, настільки відвикли від критикування їх хиб і помилок та браків, що вб'єже стрічати кожному навіть найменшу критичну замітку.

Закінчуючи свою промову Хрущов патетично сказав: „Успіх цілої роботи по виповненню задач, поставлених в п'ятирічному плані, будуть рішати наші советські люди, наші кадри Тому необхідно поробити заходи, щоби скоро усунути недостаті і помилки в підготові, підборі, розподіленні і вихованні керівних партійних, советських і господарських працівників. Це завдання ми виповнимо успішно, якщо зуміємо повернути увагу партійних організацій в сторону посилення партійно-політичної роботи, і забезпечити правильний зміст партійно-політичної і господарської діяльності партійних органів“.

Григорій Чупринка РІДНИЙ КРАЙ

Розкішний степ... Убогі села...
Це ти, мій краю чарівний.
Мій рідний край такий веселий,
Мій рідний край сумний.
Як часто я в своїх надіях
З тобою, краю мій, живу,
Бо вірю я — не тільки в мріях —
Ти будеш вільним назву...
Твої сини на всі дороги
Старцями вбогими пішли;
Давно чумацькі круторогі
Вони попродали воли.
Давно степи твої широкі
Вони задармо оддали,
Гай ж розкішні і високі
Другії власники звели.
Нашадики прадідів дебелих
В ярі ідуть твої сини.
Мій рідний край такий веселий,
Мій рідний край такий сумний.
А все ж надійним вільним жаром
Твої сини вже розпеклись;
О, краю! Може незабаром
Ти будеш вільним, як колись.
Розкішний степ... Убогі села...
Це ти, мій краю чарівний.
Мій рідний край такий веселий,
Мій рідний край такий сумний.

ОЛ. ЛУГОВИЙ
Права автора застерігається.
БУРЕВІЙ
Повість з часів Революції в Росії і Східній Україні
в 3-х частинах.
(Другий том трилогії „ОГНЕМ І КРОВОЮ“).
ПЕРША ЧАСТИНА

61)
— Так, вміли у давнину жити! — потвердив генерал неохоче. — В добром у в злому, все мірку переростає! За те, ось, ми, здригнули надто, виділялися... — закінчив якось сумно, не уважно до старини гебій вразений.
Вернулися у сад на відпочинок. Старшини розійшлися до своїх сотень. Паволоцький не роздягаючись ліг на розісланий попони коло вже сплячого сина. Думав, що принесе завтрашній день, де доведеться опинитися? Як довго доведеться ще ждати нового команданта? Жаль стало кидати пояс, та бажалося збутися ко-

турним вояцтвом. Скрізь одоманіта картина руїни і знищення.
Під південь, другого дня проминули Пляшівку. Пляшівка ріка невелика, та безбечна, з страшними „засобами“. Не одну сотню російських військ поглинула мулиста беззодна власне цієї мізерної на вигляд річки. Іде людина на брід по твердому піщаному дні. Крок два ступить в бік і тільки крикнути поспіє! В мент засисає намул, начеб якийсь казковий опир тягнув людину дось з дня ріки за ноги. Не врятує її ніяка сила в світі! Немало людей поглинула Пляшівка за час війни, ще більше поглинула в 1651 році, після бою під Берестечком. Козацької війська погромлено тоді не поляками, не хваленою відвагою польського лицарства. Погромлено козацтво нічим іншим, тільки незнанням страшною прихити цієї річки! В долині, за річкою білють сті-

ни монастиря на Козацьких Могилах, — місці останнього бою козацтва під Богунимовим провідом, — біліє деревляна церква гетьманом Хмельницьким на спомин поляглим збудована.
Минали Берестечко, здаля любувалися величавою будівлею старезного костела серед нудних жидівських ліпюнок. За містечком на вигоні ждав полки високий красунь, генерал лів за п'ятдесят, з невеличкою роздвоєною борідкою на породистому обличчі й завадічкис зсунутому на бакір кашкет. Тип героя, який їх малоють звичайно по всяких дешевих виданнях! Новий їх командант корпусу, генерал Ерделі, — довідався, Товаришів йому ніхто інший, а Дмитро Іванович Кулінін, новий командант чернігівців, верхи, на буланій сибірчачі... Ерделі молодешки здоровий кожному проїжджаючому повз нього сотню, критичним зором

обоводив кінські ряди... З Паволоцьким привітався надто похмуро, — Дмитро Іванович, видно, не дарма генералом товаришів! Сухо наказав в найкоротшому часі полк задати і заверну до містечка. Кулінін по давньому розплився в усмішці, простягнув обі руки. Руки не подаючи, Паволоцький офіційно приклад руку до дашка кашкету, офіційним голосом російською, висловив обов'язку речення:
— Пане генерал-майор! Командування Чернігівським гусарським полком буде вам передане негайно після розташування полку на місці призначення! Маю шану кланятися! При останніх словах стиснув острогами коня й погнався на чоло полку. Кулінін затрусився на своїй кобилі слідом, не встигну висловити обов'язуючого у таких случаях подяки. Та полк рушив бігом збиваючи куряву по піщаному шляху. Тілістий Кулінін захкекався, поїхав повільно у приличній віддалі за чернігівським обозом. Так „політично“ полк виявив свою нехеті до нового команданта!
16-та кінна зайняла села Пляшівку, Солоневичі, Смоляву. Чернігівці розташувалися в Новоставі, на скрайно правому крилі сегомо кінного корпусу й одинадцятій армії. Перебрання командування полком зайняло годину п'ять часу. Крім команданта змін не переводилося. За господарчу частину відповідав завідувач господарством і полковий скрабник. За стройовий склад — Алібеков, помічник команданта, за канцелярію — адютант і полковий діловод. Ще того дня Паволоцький обійшов сотні, розпровадив з кожним старшиною, кожним вояком. Траплялися одиниці, що не пробували навіть з чемністю заховати своє вдоволення зміною. Але подавляюча більшість прощалася сумно, з сіз-

ми на очах... Впевнювала Паволоцького, що довго в полку вона також не попасатиме! (Дальше буде).

3 МУЗИКИ

4,500 СЛУХАЧІВ НА КОНЦЕРТІ ДОННИ ГРЕСЬКО В ВІННІПЕГУ.

Надійшли з Канади, з міста Вінніпегу, часописи, в яких поміщено широчезні звітлення з концерту молодого скрипачки, Донни Гресько, канадської українки. Вона відома й американсько-українському громадянству з виступів (ще дитиною) на Українським Дні вчасі Світової Вистави в Нью-Йорку, на Святи в пам'ять митроп. А. Шептицького, чи останнім разом на концерті, влаштованім знагоди ХХІ Конвенції У. Н. Союзу в Пітсбургу.

„Великий дебют молодого генія“, пише „Ди Вінніпег Трибюн“ з 2. жовтня 6. р. про цей концерт, підкресляючи у великій наголівку, що „Донна захопила „випроданий“ театр“, під чим треба розуміти Авдіторію, що містить 4,500 місць. Авдіторія була випродана день перед концертом, а яких 500 осіб відійшло з жалем від каси, не могучи дістати тикету. Це була для Вінніпегу подія історичної ваги, пише часопис, коли мати на увазі цю чудесну „нашу“ дитину і надзвичайно велику участь публіки в заінтересованні її концертом, а крім цього ще й персональність молодого артистки. „Громи оплесків, що їх рідко було досі чути в нашому місті, посипались, як артистка відіграла останні ноти першого твору, що був у програмі“, пише „Вінніпег Фрі Прес“ з середи, 2. жовтня, про концерт Донни Гресько з вітвірка, 1. жовтня 6. р. „Ії гра, виявила безсумнівно, що Донна готова до великих концертних виступів, хоч готова залишити дальші студії, бо для справжніх артистів таке ніколи не буває“. Цим часописом „Ди Вінніпег Трибюн“, те, що виступ на рішальній концертній сцені відбудеться в Нью-Йорку, в Тавні Гол, дня 3. лютого 1947 р.

„Донна Гресько — геніяльна скрипачка“, пише „Новий Шлях“ і „Канадський Фармер“. В подібний спосіб висказуються й інші українські канадські часописи.

Забаргато забрало 6 місця, щоби передати критичну оцінку гри Донни Гресько, бо заповнила довгі шпальти винніпегських газет. Який характер цієї критики, можна пізнати по тих кількох реченнях, що ми їх уже навели про Донну Гресько — як „геніяльну“, „18-літню скрипачку“. Тільки додати, що сцена була завалена квітами, а на концерті були присутніми найвишні особи, включно з заступником губернатора провінції Манітоби, мейором міста і т. п.

ВИСТУП ПАТОРЖИНСЬКОГО І ГАЙДАЙ В ТАВНІ ГОЛ.

Минулої суботи відбувся в Нью-Йорку, в Тавні Гол, концерт, влаштований заходами Американсько-Советського Музичного Товариства і Краєвої Ради Американсько-Советської Приязні, на якому виступали советські артисти, члени Київської Опері, І. Паторжинський і Зоя Гайдай. Співали пісні російських композиторів та українських і вимки з різних опер. Критики, що появились в Нью-Йорк Тайме і Геральд Трибюн, оцінили прихильно артистичний талант, голос та інтерпретацію артистів.

ДИВНІ НОВИНИ.

МОЖЕ ШУКАЄ ДАВНЬОГО „ЗАНЯТТЯ“.

У Лондонській газеті „Таймс“ появилася оголошення у виданні з 3. жовтня, яке звучить: „Управитель банку, щойно випущений з тюрми, пошукує заняття“.

ДИВНІ НОВИНИ

МОЛОДА ВПАЛА МЕРТВА ПЕРЕД ШЛЮБОМ У ЦЕРКВІ.

У неділю, 6. жовтня, прийшла молода пара до вінчання в церкві „Авр Лейді оф Гуд Кавнісид“ у Лоренс, на Лонг Айленд, у стейті Нью-Йорк. Судженою була 21-літ. Ровз де Фебрізіо, судженим Джіованні Мастантуоно. Молодий ждав на молоду в бічній наві церкви із своїми друзями, мо-лода ввійшла головним входом і ступала вперед внапря-

мі престолу, тримаючися рамени свого батька. Несподівано молода звісилася на рамені батька, падаючи на долівку. Батько думав, що дочка зімліла, пробував її відтерти, олі-сся винесли її на двір, а закликаний лікар ствердив смерть. Молодий довідався про трагедію аж по якімсь часі. Дівчина вмерла від удару серця, а батьки кажуть, що вона не була перед тим ні один день хворою на ніяку недугу.

МІЖНАРОДНИЙ БАНК ДЛЯ ПЕРЕХОВУВАННЯ ОЧЕЙ.

Недавно оприлюднено, що в Нью-Йорку основано Очний Банк, у якому переховуються очі людей, що щойно померли. Ці очі можна перещіплювати впродовж 72 годин по смерті небіжчика живій особі, що осліпла. Отже чужі перещіплені очі привертають зір нещасним сліпцям.

Минулого тижня оприлюднено, що засновано Міжнародне Товариство Очного Банку, яке призначає стипендії

для спосібних лікарів з цілого світа переводити студії над перещіплюванням. Першу жертву на такі студії у висоті \$3,500 склала пані Генрі Брекенридж, директорка Очного Банку, а першим, що доставив цю стипендію, є д-р Волтер Корнблют, молодий очний лікар у Палестині. Він має прихати на студії перещіплювання очей до університету Джона Гопкінса в Балтимор, Мд. Тепер зосереджено ці студії на перещіплювання рогівки на очах.

УВАГА! КАРНЕГІ, ПА., І ОКОЛИЦІ! УВАГА! СТАРАННЯМ ПАРХОДІВ СВ. ПЕТРА І ПАВЛА В КАРНЕГІ, ПА. буде відігране представлення В НЕДІЛЮ, 13-го ЖОВТНЯ (OCTOBER 13, 1946) 8:30 P. M. В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛІ, 220 JANE STREET, CARNEGIE, PA. **ЖИВИЙ МЕРТВЕЦЬ** потішна комедія Гавриїла Кобзаря. По представленню буде КОНЦЕРТ парохіального хору. Як представлення, так й концерт є під проводом режисера і диригента п. Василя Лівіського Початок у 8:30 вечором. Шановні Громадяни з Карнегі, Па., і околиці! Прийдіть громадою на представлення й концерт, а певно не пожалуєте! ЗА ПАРХОДІЙНИЙ УРЯД: Гавриїл Демян, прес.: Василь Копко, кас.: Аїна Загурська, секр.

ВПИСУЙТЕ СВОІХ ДІТЕЙ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

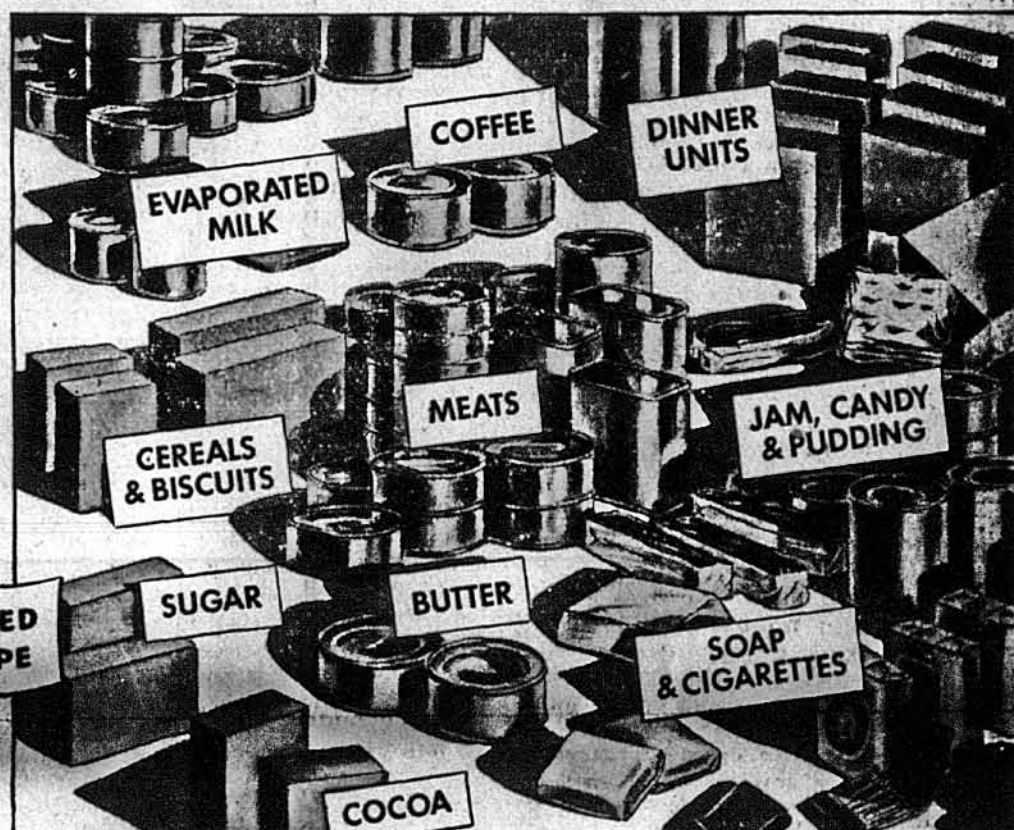
Щоб допомогти Вам швидше доставити більше поживи для рідні і знайомих в Європі...

СЛАВНА CARE ПОЖИВИ ПАЧКА

Що передтим коштувала \$15... ТЕПЕР ЛИШ

\$10*

DELIVERED IN EUROPE

Ось що CARE пачки принесуть їм!

М'ясо в кавалку, гуляшів і сікне	9.8 фунт. нет	Ярину	2.3 фунт. нет
Кашу і бисквіт	6.5 фунт. нет	Чиколати, кави і порошк. напоїв	1.1 фунт. нет
Цукор і цукорки	3.9 фунт. нет	Випаруване молоко	0.8 фунт. нет
Овочеві повнилі і пудинг	3.6 фунт. нет	Призервоване масло	0.5 фунт. нет

І інші життєві konieczности — ПЛЮС сигаретни, мило і т. д.

Доставка гварантована, або зворот Ваших грошей.

* Щоб ви й інші американці могли швидко вислати більше і ліпшої поживи до багатьох людей в Європі, CARE, згідно з умовами нового контракту з War Assets Administration, і з причини знижених коштів перевозу і доставки, тепер продає ці 29-фунтові пачки поживи по надзвичайно низькій ціні \$10, починаючи від 1. жовтня. Америки найбільший „Фуд Барген“ для Європи!

Посилайте, вашій родині і знайомим в Європі так багато за так низьку ціну! Вживайте пляну CARE, щоб дати їм додаткову їжу. Якраз тепер є важне помігати збільшити їхню скupu мінімальну діету на здорову і поживну їжу. Якщо ви не маєте рідні або знайомих в краю, то ви можете назначити шпиталь, сиротинець, школу, або гурток людей по вашому фаху... в котрих небудь 11-ти нижче поданих краях, або назначити якунебудь з CARE's 25-ти принадежних агенцій, які виберуть якусь бідну родину, щоб одержала вашу пачку.

ПОСИЛАЙТЕ ПОЖИВУ ДО ЦИХ КРАЙВ

Австрія — Бельгія — Чехословаччина — Фінляндія — Франція — Греція — Нідерланди — Італія — Норвегія — Польща — Німеччина (у Зонах Злучених Держав, Франції і Британії та до цілого Берліна.).

Як CARE'S плян швидкої доставки працює на Україні.

Всі доставки є зроблені швидко зі запасів, постійно доповнюваних, коли ваші замовлення виповнені. Ціла транзакція є під прямим наглядом спеціального CARE представника для України.

CARE

COOPERATIVE FOR AMERICAN REMITTANCES TO EUROPE, INC. (A Non-Profit Organization)
Donald M. Nelson, Honorary President
Murray D. Lincoln, President
Lt. General William H. Haskell, Executive Director
E. G. Barland, Deputy Executive Director

50 BROAD STREET, NEW YORK 4, N. Y.

PARTICIPATING AGENCIES

American Christian Committee for Refugees, Inc.; American Friends Service Committee; American Jewish Joint Distribution Committee, Inc.; American Relief for Czechoslovakia, Inc.; American Aid for France, Inc.; American Relief for Norway, Inc.; American Relief for Poland, Inc.; Church World Service; Committee on Christian Science Wartime Activities of The Mother Church; Congregational Christian Service Committee; Cooperative League of the U.S.A.; Greek War Relief Association, Inc.; International Rescue and Relief Committee, Inc.; Labor League for Human Rights, AFL; Mennonite Central Committee; National CIO Community Services Committee; Paderewski Testamental Fund, Inc.; Save the Children Federation, Inc.; Tolstoy Foundation, Inc.; United Ukrainian American Relief Committee; Unitarian Service Committee; United Lithuanian Relief Fund of America, Inc.; United Yugoslav Relief Fund of America; War Relief Services—National Catholic Welfare Conference; WYCA—World Emergency and War Victims Fund.

НІЯКА ІНША ПАЧКА ПОЖИВИ НЕ ДАСТЬ ВАМ УСІХ ЦИХ ВИКЛЮЧНО CARE ПРИКМЕТ

Одинока пачка доставляє так багато поживи до Європи, як за \$10. Величезна 49-фунтова CARE пачка містить 29 фунтів чистої поживної їжі... ПЛЮС мило, сигаретни, сіль, та інші життєві речі. Прокормить родину з 4-ох осіб на додаткову денну їжу через 2 тижні.

Доставка гварантована, або зворот грошей чек, або поштовий переказ; одну пачку доставлять від особи, що одержала пачку, Ваше замовлення на їжу є вислане летунською поштою впродовж довропейських складів, Нема втрати часу. Нема оплати податку ні ціл.

Швидко Доставка до ваших родин і знайомих, що знаходяться в 11 краях Європейських пачок! Пачка охоронена у витриваліх несека жєкїх неперушенїх пачках. Відно до найстрогїших запобігана відпоканської армії. CARE є урядом одобрена — Організація американських добровічних робітничих, наїтих у допомозі заграїницею. Одобре на сїей апарт департ. рїальнїства і Президентською Повною Догоовою Контрольною Радою.

ЗРОБІТЬ ЦІ ТРИ РЕЧІ!

3. Вишліть з чеком, або поштовим переказом \$10 до CARE, 50 Broad Street, New York 4, N. Y.

Ваше замовлення є вислане летунською поштою до Європи, де CARE'S американські представники виконують швидку доставку.

CARE, 50 BROAD STREET, NEW YORK 4, N. Y. 819

В залученню є ☐ чек або ☐ грошовий переказ на \$ _____ за котрий прошу доставити CARE Food Package(s) по ціні \$10 за пачку

ІМ'Я І АДРЕСА ПОСИЛАЮЧОГО (друкуйте) _____

ІМ'Я І ПРИЗВИЩЕ _____

ВУЛИЦЯ І ЧИСЛО ДОМУ _____

МІСТО _____

СТЕПТ _____

ПІДПИС ПОСИЛАЮЧОГО _____

ПОЖИВУ ДОСТАВИТИ ДО (друкуйте) _____

ІМ'Я І ПРИЗВИЩЕ _____

ВУЛИЦЯ І ЧИСЛО ДОМУ _____

МІСТО _____

КРАП _____

ДАТА _____

Якщо ви не маєте родини або знайомих в краю, назначити інституцію або групу або подайте якунебудь з CARE's принадежних агенцій, щоб вибрати бідну родину.

